

תפילות יום הכיפורים

מתוך הארכיון של מתימן יבוא (my1.co.il)

הלכות תפילות יום הכפורים

מתוך ש"ע המקוצר סימן קי"ד

[א] בעוד שהקהל מתקבצים לבית הכנסת, מתחיל ש"צ לומר פיוט לך אלי תשוקתי וכו' כדי לצאת ידי חובת הסוברים שצריך להתוודות אחר האכילה. ואעפ"י שהוא וידוי, מכל מקום המנהג שהקהל יושבים. ואח"כ אומר שמע קולי וכו' {א}. וכשחל יום הכפורים בשבת, מנהג השאמי שלא לומר סדר הקבלת שבת ולכה דודי ובמה מדליקין, אבל מזמור שיר ליום השבת אומרים {ב}. ובבלדי אומרים כל הסדר, דהיינו שיר השירים, לכו נרננה וכו' לכה דודי, בר"יחאי, ובמה מדליקין {ג}. אמנם מזמור שיר ליום השבת אומרים {אחרי כל נדרי} בבלדי אפילו כשחל יוהכ"פ בחול {ד}:

[ב] אחרי פיוט שמע קולי, מוציא הגדול שבציבור ספר תורה היותר מובהק ומנהג להתרת כל נדרי, ואומר תחילה פסוק אור זרוע לצדיק וגו' והציבור אומרים אחריו שבע פעמים, ומניחו על התיבה. ויש נוהגים להוציא ג' ספרי תורה, ויש נוהגים שבעה. ושלשה אנשים מתירים לו בנוסח זה, שרוי לך, מחול לך, מותר לך, ג' פעמים. ואומר ברעד ובכיה, פיוט יראים שלחוני וכו'. ואח"כ אומר בשיבה של מעלה וכו', כל נדרי וכו'. ושונה כל נדרי וכו' שלוש פעמים. וכל זה מעומד, הן הש"צ והן הציבור. (דהיינו שעומדים מעת הוצאת ספר תורה, עד אחרי ברכת שהחיינו, כדלקמן סעיף ג'). ואם אפשר שתהיה אמירת כל נדרי מבעוד יום, טוב הדבר. אבל מפני רבוי העם שמתקבצים לבית הכנסת וקצתם מאחרים, נוהגים לאמרו אחרי תשיבה {ה}:

[ג] ואחר כך אומר ברכת שהחיינו, ויכוין להוציא את הציבור. ומכל מקום טוב שהשומע יכוין שלא יצא בברכתו אלא יברך בעצמו בלחש, וימהר לסיים קודם לו כדי שיענה אמן {ו}:

[ד] אומרים השכבות למתים ביום הכפורים, משום דזכירת המתים משברת ומכניעה לבו של אדם. ועוד לפי שגם המתים צריכים כפרה, כדאיתא בספרי {ז} כפר לעמך ישראל, אלו החיים. אשר פדית, אלו המתים. מלמד שהמתים צריכים כפרה. וטוב לידור צדקה בעבורם (עיי' להלן בחלק יורה דעה הלכות נדרים ושבועות סימן קס"ח סעיף ד'). וסמך לזה בסוף פרשת תצוה, כתיב אחת בשנה יכפר {ח}, וסמך ליה ונתנו איש כופר נפשו ליי". ומועילה הצדקה בעבור המתים, כי ה' בוחן לבבות שאם היה זה המת חי, גם כן היה נותן צדקה. והחי יכול לבקש להקל דין המת, כמו דוד שהתפלל על אבשלום, והמתים הצדיקים מליצים על צאצאיהם {ט}:

[ה] בליל יום הכפורים ויומו, נוהגים לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם {י}:

[ו] ערבית שחרית מוסף מנחה ונעילה, מתוודה היחיד בסיום תפילתו, והש"צ באמצע הקוֹרָה (כמובן חוץ מערבית שאין בה חזרה). וצריכים לעמוד אז, וטוב שיכפפו קומתם, וכן המנהג. ואין להישען אז על דבר שאם ינטל אותו דבר, יפול. ויש נוהגים לחזור ולהתוודות בפניהם עם הש"צ ואין מסתפקים בשמיעה ממנו. וכשמזכיר את החטא, יש אומרים כי טוב להכות באגרוף על הלב, כלומר, אתה גרמת לי שחטאתי. סדר הוידוי הכתוב בסידורים, אומרים כולם בשוה. ומי שיודע בעצמו חטא שלא נזכר בוידוי, כיון שהוא אומר את הוידוי בלחש, נכון שיפרט את החטא ההוא, ויתוודה עליו במירות הלב ובדמעות שליש. וכן אם החטא הוא אחד מהמפורשים בוידוי, אזי כשמגיע אליו יתמרמר עליו ביותר. עוונות שהתוודה עליהם ביום הכפורים שעבר, אף על פי שהוא יודע שלא עשה אותם יותר, מכל מקום יכול לחזור ולהתוודות עליהם, והרי זה משובח, שנאמר {יא} וחטאתי נגדי תמיד {יב}:

[ז] מנהג הבלדי ליפול על פניהם בכל תפילה ותפילה (ואפילו בערבית ומוסף), מפני שהוא יום תחינה ובקשה ותענית {יג}, ובשאמי אין נופלין כלל {יד}:

[ח] הרבה חילוקי מנהגים יש באמירת הסליחות והתחנונים והידויים וכו' וסדריהם, וכמפורש בסידורים כל מקום לפי מנהגו. ובדרך כלל השאמי אומרים הסליחות הקבועות בסידורי הספרדים. ובבלדי (וכן יש מהשאמי) כפי הסדר שבתכלאל נוסח תימן, דהיינו שפותח הש"צ תחילה בפסוקי ואני ברוב חסדך וגו' ואח"כ אומר מתוך קובץ הסליחות מה שירצו מהם, כפי כוחם וכפי הזמן בלי מספר קבוע, הן בלילה הן ביום, ובין כל סליחה אומרים אל מלך וי"ג מדות, והכל מיושב. ויש מדקדקין לומר בלילה י"ג סליחות כנגד י"ג מדות, ויש שאין מקפידין רק להשלים כ"ו סליחות כמניין הוי"ה במשך כל יום הכפורים, ויש כ"א כמניין אהי"ה. ויש שמקפידים ביום לומר י"ג סליחות קדמוניות המועתקות מסידור רבי' סעדיה גאון, פתיחתן כי על רחמיך אנו בטוחים וכו' וחתימתן הרבינו לפשוט וביקש ציר בעדינו וכו'. ומסיים ואומר דרכי שבעה רועים וכו' ואחריו סדר הַרְחָמִים (הנקרא בלשון ערב נַצֵּךְ אֶל־רַחֲמִים) {טו}:

[ט] דיני ברכות השחר ביום הכפורים, הם כמו שנתבאר לעיל בהלכות תשעה באב סימן ק"ה סעיף ו':

[י] טוב להריח כמה פעמים בבשמים ולברך עליהם כדי להשלים מאה ברכות, וכן נוהגים. אמנם כל זמן שלא הסיח דעתו, אסור לברך שנית דהוי ברכה לבטלה. על כן צריך להפסיק בנתיים זמן גדול שיהא היסח הדעת. וטוב שיריח בכל פעם בשמים אחרים אף שהם ממין אחד, ומכל־שכן אם יש לו שלשה מינים כגון עצי בשמים, עשבי בשמים, ומיני בשמים. ואם יכוין לכל ברכות השליח־צבור והקוראים בתורה והמפטירים, לא יחסרו לו רק שלש ברכות לתשלום מאה, וישלים באלו שעל הבשמים {טז}:

[יא] עיקר כפרת העוונות ביום הזה היא בשביל העינוי, ולכן לא יצפה מתי יסתיים הצום ובבקר יאמר מי יתן ערב, אלא אדרבא ישמח על כל רגע שסובל צער העינוי מאכילה ושתייה וכו' {יז}:

[יב] כשיש תינוק למוֹל, מלין אותו קודם המוסף, ותחילה מחזירים הס"ת למקומו, ויוצאים למקום המילה, וכשחוזרים אומרים [והוא רחום וכו'] אשרי יושבי וכו' וקדיש ומוסף {יח}. ואינו מברך על הכוס כלל, ומברך על הבשמים, ואשר קידש ידיד מבטן {יט}. מוהל הנוהג למצוץ ביין לא יזלפו בפה, רק ביד ומוצץ בפה כדרכו {כ}. ומותר לו לחטא את פיו במשקה מרובה ב"אלכוהול", ולא חיישינן שמא יבלע, מפני שאינו ראוי לשתייה לשום אדם {כא}:

[יג] מה שנוהגין בשאר קהילות להשתחוות וליפול על הפנים בסדר־עבודה, זכר למקדש, אינו נהוג אצלנו {כב} וכנז"ל סימן ק"י סעיף י"ז:

[יד] תפילת נעילה מרוממת מאד על כל ארבע תפילות היום, ומזמינים להיות שליח־ציבור את הגדול שבהם, או מחשוביהם. והיא תפילה נוספת ביום הקדוש הזה לעורר רחמים בעת נעילת שערי היכל העליון, שקודם שינעלו תיכנס תפילתנו. ולכן בכל מקום שנוכח בתפילה זו לשון כתיבה, אומרים חתימה תמורתו, אך אם טעה ואמר כתיבה אינו חוזר. וזמנה הוא כשהחמה בראש האילנות, כדי שישלים אותה עם צאת־הכוכבים. ולפעמים נמשכת קצת בתוך הלילה ואפילו הכי אומרים חתמנו, לפי שאין הדין מסתלק עד שיגמרו ישראל את סדריהם למטה {כג}:

[טו] מתפללין ערבית לאחר צאת הכוכבים, ויש להעמיד שליח־צבור הגון, ויתפללו בנחת ובכוונה, ואומרים הבדלה בתפילה. ולאחר התפילה מברכים על הלבנה. ואחר כך מנהיגו לומר איש לרעהו בשמחה ובטוב לבב {כד} תְּבַשֵּׁר במחילה וסליחה וכפרה (כדלעיל סימן ק"י סעיף ו') והולכין לבתיהם לשלום:

[טז] אחרי צאת־הכוכבים ותוספת מחול על הקודש (כדלעיל סימן קי"ג סעיף א') מותרים במלאכה, רחיצה סיכה ונעילת הסנדל, בתנאי שיאמרו תחילה ברוך המבדיל בין קודש לחול. אבל אכילה ושתייה אסור עד שיעשו הבדלה {כה}:

[יז] בהבדלה של מוצאי יום הכפורים, צריכין לברך דוקא על נר ששָׂבַת, ולא על נר שהוציאו עתה מן האבנים, או "גפרור" וכדומה, ולא במה שהודלק מהם. והמובחר הוא להדליק נר אחד מן הנר שהדליק אתמול בביתו (עיין לעיל סימן קי"ב סעיף ח') ולברך על

שניהם, לצאת ידי דעת הסוברים שאין לברך על נר שלא נעשה להאיר אלא רק לכבוד היום. ואם אין לו נר בביתו, יביא את הנר הדולק מבית־הכנסת וידליק עוד אחד מזה הנר ויברך עליהם. ויש אומרים שבשעת הדוחק מברכין על הנר שהודלק מנר של גוי, או מאור שהודלק משלהבת שהוציאו מאבנים, או מאור שהודלק משלהבת של "גפרור" וכדומה. ואין אומרים הפסוקים אל י"י ויאר לנו וגו', אלא רק כוס ישועות וגו', ומברכין על הכוס ועל הנר והמבדיל. ואין מברכין על הבשמים, ואפילו כשחל יוהכ"פ בשבת, אלא שאז אומרים אל י"י ויאר לנו, כמו בשאר מוצאי שבת {כו}:

[יח] מצוה להרבות בסעודה ולשמוח במוצאי יום הכפורים, שהוא נחשב קצת יום־טוב. דאיתא במדרש {כו} שבמוצאי יום הכפורים בת קול יוצאת ואומרת, לך אכול בשמחה לחמך, ושתה בלב טוב יינך, כי כבר רצה האלהים את מעשיך {כח}:

[יט] המדקדקים במצוות, מתחילים לעסוק מיד במוצאי יום הכפורים בעשיית הסוכה, ובארבעה מינים שבולב, לקיים {כט} ילכו מחיל אל חיל {ל}:

[כ] בימים שבין יום הכפורים לסוכות, אין להתענות אפילו ביום שמת בו אביו או אמו {לא}, לפי שהם ימי שמחה שהיו מחנכים בהם את המזבח בימי שלמה, וגם אנחנו עוסקים במצות בניין סוכה והכנת אתרוג ושאר המינים, לכבוד אדון האדונים מקדש ישראל והזמנים {לב}:

+ הוסף תגובה חדשה

תגובות:

בטעינה...

+ שלח משוב

[מפת אתר](#) | [חזרו למעלה](#) | [צור קשר](#) | [חזרה למסדות מידע](#) | [בוא](#)

זכות לימוד התורה בנוסח תימן ושימור המסורת והחייאת מורשת תימן
תעמוד לתורמים היקרים נאמני עדת תימן לברכה והצלחה ישועה ורפואה ומילוי כל משאלה.

תרום בשמחה ללימוד ילדי תימן

להפקיד או העברה בנקאית לחשבון הת"ת: מבשר טוב, בנק מרכנתיל, סניף גאולה 635 ירושלים. מספר חשבון 55631

לפרטים נוספים להתקשר לטלפון [050-4148077](tel:050-4148077) תזכו למצוות עם שפע ברכה והצלחה.

אם יש בקשה מיוחדת לתפילת הילדים [שלחו הודעה](#). אפשר גם בווטסאפ 054-2254768

מתימן יבוא הישיבה המרכזית לבני עדת תימן. ירושלים רחוב תרמ"ב 6. טלפון: 02-5812531 דוא"ל: mtyavo@gmail.com email: פקס: 077-

4448207 חשבון בנק הדאר: 4874867

מבשר טוב - ת"ת לבני עדת תימן רחוב יחזקאל 46 ירושלים. גני ילדים רחוב ארץ חפץ 112 כניסה ב ירושלים.

דוא"ל: mtyavo@gmail.com email:

לייבסיטי - בניית אתרים